

‘Leren van gedrag: wie is jouw moeilijkste leerling?’

Eén adviseur, achttien leerkrachten, zeven studenten en zelfs nog iemand van buiten het onderwijs. Wachtkamer 6 druppelt langzaam vol met geïnteresseerden voor de workshop Focus op leren van gedrag. Onderzoekers Gerdien Griffioen van Pi-7 en Wilma Peulen van de CED-groep geven in deze bijeenkomst een ‘hands-on’ ervaring met focusleren en lichten toe hoe het kan worden ingezet.

Door Anthony van Dijk en Talitha Laane

Focusleren is een professionaliseringsmodel dat lerarenteams in staat stelt om in korte tijd te werken aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De deelnemers van het team kunnen op één lijn komen. Dit gebeurt doordat iedereen dezelfde theorie en aanpak (focus op leren) gebruikt om naar een casus te kijken.

De groep wordt geprikkeld door de startvraag: ‘Wie is jouw moeilijkste leerling?’ Dit zorgt ervoor dat iedereen actief nadenkt over het doel van de bijeenkomst: het geven van effectieve feedback op gedrag. Dat kan door gebruik te maken van het ABC-schema (zie afbeelding) om gedrag te analyseren; wat gebeurt er, wat is het gedrag en wat is het gevolg? Deze kennis wordt daarna getest met een interactieve Kahoot-quiz, waarbij de studenten als winnaars uit de bus komen.

Antecedenten Gaat aan gedrag vooraf	Behaviour Gedrag	Consequenzen Komt na gedrag	Weer antecedent Gedrag volgende keer
		Consequent is:	Gevolg van deze reactie op het gedrag
Situatie, instructie:	Gedrag:	Belonend	Gedrag neemt toe
			Belonend door iets onprettigs weg te nemen
		Straffend	Gedrag wordt onderdrukt
	Straffend door iets prettigs weg te nemen		
	Negerend	Gedrag dooft uit	
		

Na de quiz wordt aan de hand van kijkvragen gekeken naar een filmpje over Shannon, een leerling uit havo-4. Samen stellen de deelnemers vast welk gedrag deze leerling precies laat zien. Er volgt een discussie over hoe de reactie van de leerkracht Shannon beïnvloedt. Griffioen en Peulen leggen uit dat de docent in het filmpje eigenlijk Shannon beloonde en niet strafte, door haar het “spotlicht” te geven - ook al was dat negatieve aandacht.

De workshop wordt veelal positief ontvangen door het publiek. ‘Wat je nu ziet, is dat scholen een studiemiddag inzetten als middel om te professionaliseren’, vertelt een onderwijsadviseur. ‘Ik

denk dat focusleren het professionaliseren concreter maakt. Je hebt dan een bepaalde situatie voor je, waardoor je makkelijker praat met collega's.'

Griffioen en Peulen willen vooral meegeven dat focusleren een taakgerichte structuur aanbrengt in een discussie, waardoor je sneller tot consensus kunt komen. Deze tool is makkelijk in het gebruik en geeft leerkrachten de mogelijkheid zelf onderwijs te ontwikkelen. Voor meer info komt de site lerenvangedrag.nl (een initiatief van Pi7 en Lecso) binnenkort online.